

OVERZICHT REGULIERE ACTIVITEITEN 2014

Den Bosch - Klarinetkwintetten

Het New European Ensemble begon 2014 met een optreden in de Azijnfabriek van Den Bosch. Vijf musici vertolkten klarinetkwintetten van Brahms en Magnus Lindberg. Ook buiten de Randstand verzorgt het ensemble concerten. Door fantasievolle combinaties met bekend repertoire te smeden brengt NEuE nieuwe muziek onder de aandacht van een breed publiek.

Salon Branoul – Literatuur en muziek

Het New European Ensemble is in maart 2014 gestart met de nieuwe serie Salon Branoul. In het Haagse Theater Branoul wordt één keer per maand muziek met literatuur gecombineerd. In elk programma staat één auteur centraal of een groep verwante schrijvers. Een acteur leest de teksten. De musici van het ensemble spelen muziekstukken die daarop aansluiten. Soms is de relatie tussen tekst en muziek zeer hecht. De Zweedse Nobelprijswinnaar Tomas Tranströmer vond voor zijn dichtbundel *De treurgondel* inspiratie in de late werken van Wagner en Liszt. Het publiek kreeg de unieke kans die gedichten, in de vertaling van Bernlef, te beluisteren met de muziek die daartoe de impuls gaf.

De volgende schrijvers kwamen in 2014 aan bod: Ilja Leonard Pfeijffer, Anna Akhmatova, dichters uit de periode van de Eerste Wereldoorlog, Tomas Tranströmer, Rainer Maria Rilke, Charles Baudelaire. William Shakespeare en James Joyce. Bekende acteurs waren in de salon te gast, onder andere afkomstig van theatergezelschappen als het Nationaal Toneel, Toneelgroep De Appel en Firma MES.

La morta meditata

Het New European Ensemble verzorgt regelmatig de Nederlandse premières van belangrijke ensemblestukken. Vaak betreft het recente werken, zoals composities van Kaija Saariaho en Magnus Lindberg. Maar ook iets ouder - in ons land niet eerder gespeeld - werk zet het ensemble op zijn repertoire. Op 15 maart 2014 verzorgde NEuE de Nederlandse première van *La Morte Meditata*, een compositie voor alt en ensemble uit 1999 van Bruno Mantovani; deze vooraanstaande Franse componist schreef onlangs nog voor de Zaterdagmatinee een opdrachtwerk. *La Morte Meditata* is een dramatische scène en een van Mantovani's best geslaagde stukken, op een tekst van de Italiaanse dichter Ungaretti. Deze opera in miniatuur klonk in de Nieuwe Kerk tijdens het festival *Dag in de Branding*, waar het ensemble een vaste gast is. Op het programma stonden ook de Suite van Arnold Schönberg – waaraan Manovani de bezetting voor zijn stuk ontleende – en liederen van Igor Stravinsky.

Het MADE Festival in Umeå, European Capital of Culture

Het New European Ensemble gaat regelmatig naar het buitenland op tournee. Van 6 t/m 10 mei waren de musici te gast als ensemble in residence in het Zweedse Umeå, in 2014 European Capital of Culture. Het ensemble was uitgenodigd om drie programma's te spelen in het voor nieuwe muziek toonaangevende MADE Festival. Een van de hoogtepunten van dat festival wist NEuE op zijn naam te schrijven: de wereldpremière van *Saiyah*, een avondvullend en spectaculair nieuw werk voor groot ensemble van Benjamin Staern, met wie over een periode van meerdere jaren een nauwe samenwerkingsband is aangegaan. Deze Zweed ontpopt zich meer en meer als een van de veelbelovendste jonge componisten van dit moment. Net als Messiaen en Skrjabin ziet hij kleuren tijdens het luisteren naar muziek. De telkens veranderende kleuren die zijn eigen muziek voor hem

teweegbrengt, werden zichtbaar gemaakt met ingenieuze lichtsculpturen van de Japanse kunstenaar Yoko Seyama; het ensemble zoekt bewust de samenwerking op met artiesten uit andere kunstdisciplines. Ook te beluisteren was Lichtbogen van Kaija Saariaho, een andere componist met wie het ensemble een warme band onderhoudt, wat in Den Haag eerder resulteerde in een driedaags festival rond haar werk. Het door het noorderlicht geïnspireerde Lichtbogen konden de festivalbezoekers liggend op de grond beluisteren, onderwijl de bijbehorende video-art bekijkend die hoog boven het publiek op het plafond werd geprojecteerd. Ter afsluiting van het MADE Festival speelde het ensemble een concert met composities van John Adams, Heiner Goebbels, Louis Andriessen en de Haagse componiste Kate Moore. Het ensemble neemt bij zijn buitenlandse tournees altijd werk van Nederlandse en Haagse componisten mee.

Lindberg Composer in Residence in het Korzo Theater te Den Haag en het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam

In het seizoen 2013/14 was Magnus Lindberg te gast als composer in residence bij het New European Ensemble. Een grote eer. In hetzelfde seizoen ging van deze vooraanstaande Fin een opdrachtwerk bij het Concertgebouworkest in première. Ook vervulde hij residencies bij de Berliner Philharmoniker, de New York - en de London Philharmonic. Magnus Lindberg kwam tot twee keer toe naar Den Haag om de repetities en concerten van het NEuE bij te wonen. De aanwezigheid van Lindberg bleek zeer inspirerend. Het ensemble studeerde de stukken in onder zijn supervisie en profiteerde van zijn waardevolle commentaar. Met het Koninklijk Conservatorium werd een workshop georganiseerd. Compositiestudenten konden vooraf hun partituren aan Lindberg voorleggen en tijdens de workshop met hem bediscussiëren.

Deze workshop beviel goed en vormde het startpunt van een nieuwe samenwerking met de compositie-afdeling van het conservatorium. In het seizoen 2014/15 heeft het ensemble een componistenpracticum gestart. Masterstudenten kunnen hun composities in wording door de musici laten spelen en toetsen hoe de noten die ze op papier zetten klinken in de praktijk.

Ook het publiek profiteerde van Lindbergs aanwezigheid. Het ensemble betreft de concertbezoekers nauw bij de concerten. Na afloop van het slotconcert in Korzo konden zij met de componist in gesprek gaan. Ze kregen in de foyer van het theater opvallend openhartig antwoord op hun vragen.

Koninklijk Concertgebouw/Nutshuis

Op 11 juni 2014 maakte het ensemble zijn debuut in het Amsterdamse Concertgebouw. In de Kleine Zaal, gevuld tot de laatste stoel, speelden de musici Lindbergs Klarinetkwintet, Joey Roukens' Mellow Madman (speciaal voor het ensemble geschreven en eerder uitgezonden op de nationale televisie), en Michel van der Aa's And how are we today?. Ditzelfde programma werd op 10 juni in het Nutshuis voor het Haagse publiek gespeeld.

Zomerconcerten

Op 27 juni, 4 juli en 11 juli 2014 presenteerde het ensemble zomerconcerten in de tuin van het Nutshuis in Den Haag. Hedendaagse kamermuziek klonk in fantasievolle combinaties met klassiek repertoire. De concerten werden medegefinancierd door het Nutshuis, waren gratis toegankelijk en trokken veel publiek. Het succes is een reden om deze serie ook in 2015 voort te zetten.

Muziekgebouw Stabat Mater

Het New European Ensemble gaf in 2014 twee concerten in de prestigieuze AAA-serie van het Koninklijk Concertgebouworkest. Op 24 september vond het eerste concert plaats van een serie

programma's die in het teken stonden van 'Het sublieme'. NEuE koos voor een verrassend programma. Het Stabat Mater van Arvo Pärt en werken van diens geestverwanten John Tavener en Henryk Górecki klonken in combinatie met het Stabat Mater van Pergolesi, een van de meesterwerken uit de Italiaanse Barok. De voor een nieuwemuziekensemble verrassende programmakeuze werd toegelicht met het argument van Stravinsky dat nieuwe muziek niet losstaat van oudere muziek, omdat 'de traditie een levende kracht is die het heden informeert en inspireert'. Het publiek kwam in groten getale luisteren. Het Amsterdamse Muziekgebouw aan het IJ was vrijwel uitverkocht. Dit succes motiveerde Omroep MAX om de reprise op 21 maart 2015 in de Haagse Nieuwe Kerk op te nemen voor een uitzending op NPO Radio 4. Bij het schrijven van dit verslag is inmiddels bekend dat dit concert werd gespeeld voor een geheel uitverkochte Nieuwe Kerk.

Zweden/Nederland 400 jaar

In het kader van de viering van 400 jaar diplomatieke betrekkingen tussen Nederland en Zweden kreeg het New European Ensemble de uitnodiging een programma te verzorgen met Zweedse muziek. De bekende Zweedse componist Henrik Strindberg schreef voor het feestelijke concert een nieuw werk, dat zijn wereldpremière beleefde. Samen met het Zweedse gastensemble DuoKeMi verzorgde het ensemble een rijkgeschakeerd programma, waarin naast de Tranströmer-liederen van Benjamin Staern hoogtepunten uit de Zweedse kamermuziek-literatuur de revue passeerden.

BARE

Het New European Ensemble werkt graag samen met kunstenaars uit andere disciplines, op zoek naar alternatieven voor de traditionele concertvorm en om een breder publiek te bereiken. In nauwe samenwerking met Korzo Producties kwam de theatervoorstelling BARE tot stand. De Australische componist Angus Barnacle, die zich na zijn masterstudie permanent in Den Haag heeft gevestigd, creëerde in samenwerking met de Japanse danser en choreograaf Kenzo Kusuda een muziektheaterstuk waarin de musici de hoofdrol spelen. De leden van het ensemble speelden musiceerden niet alleen, maar speelden daarnaast ook een theatrale rol. De drie voorstellingen in Korzo werden goed bezocht en kregen lovende recensies.

Voor 2015 staan nieuwe voorstellingen van het stuk gepland in verschillende theaters in Nederland. Met Angus Barnacle wordt gezocht naar mogelijkheden om – met support van het International Crime Court – een nieuw stuk tot stand te brengen rond het thema internationaal recht.

Strange News

Op 5 november (in de ochtend) werd Strange News uitgevoerd in Theater De Regentes. Een educatieve voorstelling, speciaal gepeeld voor Haagse middelbare scholieren, die in samenwerking met War Child was georganiseerd. NEuE snijdt regelmatig actuele maatschappelijke thema's aan en dit stuk past prima bij het inhoudelijke voornemen om hedendaagse muziek, maatschappelijke thema's en educatie te combineren. Strange News is een muziektheaterstuk van de toonaangevende Vlaamse theatermaker Josse De Pauw en de Noorse componist Rolf Wallin. Een indringend stuk waarin de problematiek rond kindsoldaten in Centraal Afrika wordt aangesneden, met een hoopvol einde. De jonge soldaat die in de voorstelling centraal staat, wordt na een proces van verzoening weer in zijn gemeenschap opgenomen. Een programma in het teken van vrede en recht, een van de rode draden in de programmering van het ensemble. In 2012 voerde het NEuE dit stuk ook uit, toen in Theater aan het Spui, voor regulier publiek en voor medewerkers en relaties van het Internationaal Strafhof.

Op de avond van 5 november was het ensemble opnieuw in het Amsterdamse Muziekgebouw aan het IJ te gast voor een concert in de AAA-serie van het Koninklijk Concertgebouworkest. Het festival dat het orkest voor begin november had opgezet stond in het teken van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Het New European Ensemble leverde een bijdrage met een programma waarin oorlog centraal stond. In de eerste helft speelden de musici werk van Sjostakovitsj, Webern en Pavel Haas, composities waar de Tweede Wereldoorlog een stempel op had gedrukt. Na de pauze werd *Strange News* uitgevoerd.